P9_TA(2021)0024

Vidik enakosti spolov v obdobju krize zaradi COVID-19 in obdobju po krizi

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 21. januarja 2021 o vidiku enakosti spolov v obdobju krize zaradi COVID-19 in obdobju po krizi (2020/2121(INI))

(2021/C 456/18)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju členov 2 in 3(3) Pogodbe o Evropski uniji ter členov 6, 8 in 153 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

— ob upoštevanju člena 23 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,

— ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic, zlasti načel 2, 3, 5, 9, 10, 16 in 20,

— ob upoštevanju agende za trajnostni razvoj do leta 2030, načela, da nihče ne sme biti zapostavljen, in zlasti cilja 1, katerega namen je odpraviti revščino, cilja 3, katerega namen je ljudem zagotoviti zdravo življenje, cilja 5, ki si prizadeva doseči enakost spolov in izboljšati življenjske razmere žensk, ter cilja 8 za doseganje trajnostne in gospodarske rasti,

— ob upoštevanju Konvencije OZN z dne 18. decembra 1979 o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk,

— ob upoštevanju člena 6 Konvencije OZN z dne 3. maja 2008 o pravicah invalidov,

— ob upoštevanju direktiv EU o različnih vidikih enakega obravnavanja žensk in moških, sprejetih od leta 1975 dalje (direktive Sveta 79/7/EGS ([1]), 86/613/EGS ([2]), 92/85/EGS ([3]) in 2004/113/ES ([4]), Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([5]), Direktiva Sveta 2010/18/EU ([6]) in Direktiva 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([7])),

— ob upoštevanju Direktive (EU) 2019/1158 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev ter razveljavitvi Direktive Sveta 2010/18/EU ([8]),

— ob upoštevanju Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 5. marca 2020 z naslovom Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025 (COM(2020)0152),

---

([1]) Direktiva Sveta 79/7/EGS z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (UL L 6, 10.1.1979, str. 24).

([2]) Direktiva Sveta 86/613/EGS z dne 11. decembra 1986 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki se ukvarjajo z dejavnostjo, vključno s kmetijstvom, ali pa so samozaposleni, ter o varstvu samozaposlenih žensk med nosečnostjo in materinstvom (UL L 359, 19.12.1986, str. 56).

([3]) Direktiva Sveta 92/85/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo (deseta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL L 348, 28.11.1992, str. 1).

([4]) Direktiva Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi (UL L 373, 21.12.2004, str. 37).

([5]) Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (UL L 204, 26.7.2006, str. 23).

([6]) Direktiva Sveta 2010/18/EU z dne 8. marca 2010 o izvajanju revidiranega okvirnega sporazuma o starševskem dopustu, sklenjenega med BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP in ETUC, ter o razveljavitvi Direktive 96/34/ES (UL L 68, 18.3.2010, str. 13).

([7]) Direktiva 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, in o razveljavitvi Direktive Sveta 86/613/EGS (UL L 180, 15.7.2010, str. 1).

([8]) UL L 188, 12.7.2019, str. 79.

četrtek, 21. januar 2021

— ob upoštevanju skupnega delovnega dokumenta služb Komisije z dne 21. septembra 2015 o enakosti spolov in krepitvi vloge žensk: spreminjanje življenja deklet in žensk prek zunanjih odnosov EU v obdobju 2016–2020 (SWD(2015)0182),

— ob upoštevanju predloga sklepa Sveta z dne 4. marca 2016 o sklenitvi, s strani Evropske unije, Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima, ki ga je podala Komisija (COM(2016)0109),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. februarja 2020 o prednostnih nalogah EU za 64. zasedanje Komisije OZN za položaj žensk ([9]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 30. januarja 2020 o razliki med plačami moških in žensk ([10]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. februarja 2019 o nazadovanju na področju pravic žensk in enakosti spolov v EU ([11]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. novembra 2019 o pristopu EU k Istanbulski konvenciji in drugih ukrepih za boj proti nasilju na podlagi spola ([12]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. novembra 2018 o storitvah oskrbe v EU za večjo enakost spolov ([13]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 29. novembra 2018 o položaju invalidk ([14]),

— ob upoštevanju resolucije z dne 17. aprila 2018 o krepitvi vloge in položaja žensk in deklet prek digitalnega sektorja ([15]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. januarja 2018 o ženskah, enakosti spolov in podnebni pravičnosti ([16]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 3. oktobra 2017 o krepitvi ekonomskega položaja žensk v zasebnem in javnem sektorju v EU ([17]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. junija 2017 o potrebi po strategiji EU za odpravo in preprečevanje razlik v pokojninah med spoloma ([18]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. marca 2017 o enakosti žensk in moških v Evropski uniji v obdobju 2014–2015 ([19]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. aprila 2017 o ženskah in njihovi vlogi na podeželju ([20]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. februarja 2017 o spodbujanju enakosti spolov pri raziskavah o duševnem zdravju in kliničnih raziskavah ([21]),

---

([9]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0039.
([10]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0025.
([11]) UL C 449, 23.12.2020, str. 102.
([12]) Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0080.
([13]) UL C 363, 28.10.2020, str. 80.
([14]) UL C 363, 28.10.2020, str. 164.
([15]) UL C 390, 18.11.2019, str. 28.
([16]) UL C 458, 19.12.2018, str. 34.
([17]) UL C 346, 27.9.2018, str. 6.
([18]) UL C 331, 18.9.2018, str. 60.
([19]) UL C 263, 25.7.2018, str. 49.
([20]) UL C 298, 23.8.2018, str. 14.
([21]) UL C 252, 18.7.2018, str. 99.

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. marca 2016 o položaju begunk in prosilk za azil v EU ([22]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. januarja 2016 o zunanjih dejavnikih, ki ovirajo podjetništvo med ženskami v Evropi ([23]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. septembra 2015 o poklicni poti žensk na znanstvenem in akademskem področju ter obstoječih steklenih stropih ([24]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. junija 2015 o strategiji EU za enakost žensk in moških po letu 2015 ([25]),

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 10. decembra 2019 o gospodarstvih EU z zagotovljeno enakostjo spolov: nadaljnji ukrepi,

— ob upoštevanju poročila Mednarodne organizacije dela z naslovom „COVID-19 and the world of work. Fourth edition“ (Pandemija COVID-19 in svet dela. Četrta izdaja), objavljenega 27. maja 2020,

— ob upoštevanju poročila Mednarodne organizacije dela z naslovom „Sectoral impact, responses and recommendations related to COVID-19“ (Sektorski učinek, odzivi in priporočila v zvezi s pandemijo COVID-19),

— ob upoštevanju poročila OECD z naslovom „Women at the core of the fight against COVID-19“ (Ženske v središču boja proti pandemiji COVID-19), objavljenega aprila 2020,

— ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 6. marca 2019 z naslovom Poročilo o enakosti žensk in moških za leto 2019 (SWD(2019)0101),

— ob upoštevanju poročila Agencije OZN za ženske z naslovom „The Impact of COVID-19 on Women“ (Vpliv pandemije COVID-19 na ženske), objavljenega 9. aprila 2020,

— ob upoštevanju poročila Agencije OZN za ženske z naslovom ”From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19 (Enakost spolov v luči pandemije COVID-19), objavljenega 2. septembra 2020,

— ob upoštevanju publikacije Agencije OZN za ženske z naslovom „Online and ICT* facilitate violence against women and girls during covid-19“ (Splet in IKT* sta omogočila nasilje nad ženskami in dekleti med pandemijo COVID-19),

— ob upoštevanju poročila Sklada OZN za prebivalstvo (UNFPA) z naslovom „Impact of the COVID-19 Pandemic on Family Planning and Ending Gender-based Violence, Female Genital Mutilation and Child Marriage“ (Vpliv pandemije COVID-19 na načrtovanje družine in odpravo nasilja na podlagi spola, pohabljanje ženskih spolovil in poroke otrok), objavljenega 27. aprila 2020,

— ob upoštevanju izjave UNFPA z naslovom „Millions more cases of violence, child marriage, female genital mutilation, unintended pregnancy expected due to the COVID-19 pandemic“ (Pričakovanih na milijone več primerov nasilja, porok otrok, pohabljanja ženskih spolovil in nenamernih nosečnosti zaradi pandemije COVID-19), ki je bila objavljena 28. aprila 2020,

— ob upoštevanju izjave, ki jo je 24. marca 2020 podala predsednica Skupine strokovnjakov za ukrepanje proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini pri Svetu Evrope Marceline Naudi, o potrebi po spoštovanju standardov Istanbulske konvencije v času pandemije,

— ob upoštevanju poročila Skupnega raziskovalnega središča z naslovom „How will the COVID-19 crisis affect existing gender divides in Europe?“ (Kako bo kriza zaradi pandemije COVID-19 vplivala na obstoječe razlike med spoloma v Evropi?),

---

([22]) UL C 50, 9.2.2018, str. 25.
([23]) UL C 11, 12.1.2018, str. 35.
([24]) UL C 316, 22.9.2017, str. 173.
([25]) UL C 407, 4.11.2016, str. 2.

— ob upoštevanju indeksa enakosti spolov za leto 2019 Evropskega inštituta za enakost spolov (EIGE), objavljenega 15. oktobra 2019,

— ob upoštevanju poročila inštituta EIGE z naslovom „Tackling the gender pay gap: not without a better work-life balance“ (Boj proti razliki v plačah med moškimi in ženskami: ne brez boljšega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja), objavljenega 29. maja 2019,

— ob upoštevanju poročila inštituta EIGE z naslovom „Beijing + 25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States“ (Peking + 25: peti pregled izvajanja pekinških izhodišč za ukrepanje v državah članicah EU), objavljenega 5. marca 2020,

— ob upoštevanju nabora podatkov za leto 2020 za raziskavo Eurofounda z naslovom „Living, work and COVID-19“ (Živeti in delati med pandemijo COVID-19),

— ob upoštevanju ankete Agencije Evropske unije za temeljne pravice z naslovom „A Long way to go for LGBTI equality“ (Dolga pot do enakosti oseb LGBTI), ki je bila objavljena 14. maja 2020,

— ob upoštevanju poročila Agencije za temeljne pravice z naslovom „A persisting concern: anti-Gypsyism as a barrier to Roma inclusion“ (Stalna skrb: anticiganizem kot ovira za vključevanje Romov), ki je bilo objavljeno 5. aprila 2018,

— ob upoštevanju raziskave Agencije za temeljne pravice z naslovom „Violence against women:“an EU-wide survey“ (Nasilje nad ženskami: raziskava na ravni EU), objavljene 5. marca 2014,

— ob upoštevanju poročila o politiki združenja ILGA Evropa z naslovom „COVID-19: nasilje v družini nad osebami LGBTI“ (Pandemija COVID-19: nasilje v družini nad osebami LGBTI),

— ob upoštevanju publikacije evropskega ženskega lobija z naslovom „Putting equality between women and men at the heart of the response to COVID-19 across Europe“ (Umestitev enakosti med ženskami in moškimi v središče odziva na pandemijo COVID-19 po vsej Evropi),

— ob upoštevanju publikacije mreže IPPF (Evropska mreža Mednarodne zveze za načrtovano starševstvo) z naslovom „How to address the impact on women, girls and vulnerable groups and their sexual and reproductive safety“ (Kako obravnavati vpliv na ženske, dekleta in ranljive skupine ter njihovo spolno in reproduktivno varnost),

— ob upoštevanju poročila evropskega ženskega lobija z naslovom „Walk-the-talk: EU funds must mirror women's equality“ (Od besed k dejanjem: skladi EU morajo odražati enakost žensk),

— ob upoštevanju poročila evropskega ženskega lobija z naslovom „Women must not pay the price for COVID-19!“ (Ženske ne smejo plačati cene za pandemijo COVID-19!),

— ob upoštevanju študije profesorice Sabine Oertelt-Prigione z naslovom „The impact of sex and gender in the COVID-19 pandemic“ (Vpliv spola v pandemiji COVID-19), ki je bila objavljena 27. maja 2020,

— ob upoštevanju skupnega poročila Evropskega parlamentarnega foruma za spolne in reproduktivne pravice ter evropske mreže Mednarodne zveze za načrtovano starševstvo z naslovom „Sexual and Reproductive Health and Rights during the COVID-19 pandemic“ (Spolno in reproduktivno zdravje in pravice med pandemijo COVID-19), objavljenega 22. aprila 2020,

— ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,

— ob upoštevanju poročila Odbora za pravice žensk in enakost spolov (A9-0229/2020),

A. ker kriza zaradi pandemije COVID-19 in njene posledice jasno vključujejo vidik spola, saj različno vplivajo na ženske in moške ter poudarjajo obstoječe neenakosti in pomanjkljivosti v zvezi z enakostjo spolov in pravicami žensk; ker je zato potreben odziv, ki upošteva različnost spolov;

B. ker pandemija COVID-19 na različne načine in različno globoko vpliva na posamezne družbene skupine, vključno z ženskami in moškimi, mladimi, starejšimi, invalidi, žrtvami nasilja na podlagi spola in nasilja v družini, ljudmi iz različnih socialno-ekonomskih okolij, otroki, starši samohranilci in manjšinskimi skupinami, tudi Romi, osebami LGBTQ+ ter begunkami in migrantkami, ter ima presečne posledice; ker bodo ženske in dekleta kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno nesorazmerno prizadete, pandemija pa je poglobila obstoječe strukturne neenakosti med spoloma, zlasti za dekleta in ženske iz marginaliziranih skupin;

C. ker začetni podatki o uradni umrljivosti kažejo, da je stopnja umrljivosti zaradi virusa pri starejših moških večja kot pri ženskah, a so ženske bolj izpostavljene tveganju, da se okužijo z virusom, zaradi njihove nesorazmerno visoke zastopanosti v ključnih sektorjih na terenu v času krize;

D. ker EU in države članice niso bile pripravljene na takšno zdravstveno krizo; ker je dostop do zdravja brez diskriminacije temeljna človekova pravica; ker je zdravstvena kriza močno zaostrila že obstoječe ovire pri dostopu do storitev intenzivne nege in terapije; ker je zaradi odpovedi ali odložitve „nebistvenih“ zdravstvenih storitev prišlo do zamude, včasih tudi do ovir pri dostopu do intenzivne nege in terapije za osebe, potrebne nujne pomoči, vključno z ženskami; ker je bil dostop do spolnega in reproduktivnega zdravstvenega varstva in storitev zaradi tega resno oviran, kar je imelo hude posledice, v nekaterih državah članicah pa so bili izvedeni nekateri pravni poskusi, da bi se omejila pravica do varnega in zakonitega splava; ker ključne potrebe žensk vključujejo dostop do materinske nege in varnega poroda, razpoložljivost kontracepcije, varen splav in oploditve *in vitro* ter določbe za klinično obravnavo v primeru posilstva; ker so med krizo osnovne storitve in dobrine postale bolj omejene ter zaradi izrednih razmer v nacionalnih zdravstvenih sistemih ženske in dekleta tvegajo izgubo temeljne pravice do zdravstvenih storitev; ker lahko prizadevanja za zajezitev izbruha pandemije preusmerijo vire od običajnih zdravstvenih storitev in še poslabšajo že tako omejen dostop do storitev na področju spolnega in reproduktivnega zdravja;

E. ker so poročila in številke iz več držav članic v obdobju omejitve gibanja in po njem razkrile zaskrbljujoče povečanje nasilja v družini in nasilja na podlagi spola, tudi fizičnega in psihološkega nasilja, prisilnega nadzora in kibernetskega nasilja; ker nasilje ni zasebno vprašanje, ampak družbena skrb; ker ukrepi, ki omejujejo gibanje, žrtvam nasilja s strani intimnih partnerjev otežujejo iskanje pomoči, saj so pogosto doma s svojimi krvniki in imajo omejen dostop do podpornih storitev, kot so zavetišča za ženske in dežurne telefonske številke, nezadostne podporne strukture in viri pa lahko še zaostrijo že obstoječo „pandemijo v senci“; ker je število postelj v zatočiščih za ženske in dekleta, ki so žrtve nasilja, le polovica tistega, kar zahteva Istanbulska konvencija; ker sta življenje in dobro počutje številnih ranljivih skupin žensk vse bolj ogrožena zaradi pandemije COVID-19; ker uboji žensk niso vključeni v uradne statistične podatke o smrti zaradi COVID-19, lahko pa so povezani z izbruhom pandemije in omejitvenimi ukrepi, sprejetimi v tem obdobju; ker so ukrepi za omejitev gibanja in osamitev morda privedli do večjega tveganja za pohabljanje ženskih spolnih organov, saj se primeri niso odkrili zaradi prekinitve šolanja; ker gospodarski in socialni pritiski zaostrujejo dejavnike, ki bi lahko dolgoročno privedli do povečanja nasilja v družini in nasilja na podlagi spola, ženskam pa bi otežili, da bi zapustile nasilne partnerje;

F. ker večja uporaba interneta med pandemijo povečuje nasilje prek spleta in nasilje na podlagi spola, ki ga omogoča informacijska in komunikacijska tehnologija, ter spolno zlorabo otrok in zlasti deklet na spletu; ker so zagovorniki človekovih pravic, ženske v politiki, novinarke, pripadnice etničnih manjšin in domorodnih ljudstev, lezbijke, biseksualke, transseksualke in invalidke še posebej tarča nasilja, ki ga omogoča informacijska in komunikacijska tehnologija; ker je v Evropi tveganje za nasilje prek spleta največje pri mladih ženskah med 18. in 29. letom ([26]);

G. ker je med delavci, ki opravljajo osnovne storitve v sedanji krizi, večina žensk, vključno s 76 % zdravstvenih delavcev (zdravnikov, medicinskih sester, babic, zaposlenih v domovih za oskrbo), 82 % delavcev na blagajnah, 93 % vzgojiteljev in učiteljev, 95 % čistilcev in gospodinjskih pomočnikov ter 86 % negovalcev ([27]) v EU; ker se je treba tem ljudem še

([26]) https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU(2018)604979_EN.pdf
([27]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers

posebej zahvaliti, če se ohranjajo naši gospodarski, socialni in zdravstveni sistemi, naše javno življenje in temeljne dejavnosti, in se zavedati, da ti ljudje pogosto ne morejo upoštevati pravil o fizični razdalji in nosijo še dodatno breme morebitnega širjenja virusa na svojo družino;

H. ker so lahko plače v številnih temeljnih sektorjih, v katerih prevladujejo ženske, nizke, pogosto pa se celo izplačuje le minimalna plača; ker je horizontalna in vertikalna segregacija na trgu dela v EU še vedno močna in se kaže v tem, da so ženske nesorazmerno zastopane v manj dobičkonosnih sektorjih; ker v izobraževanju, zdravstvu in socialnem varstvu dela 30 % žensk in le 8 % moških, medtem ko na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike dela 7 % žensk in 33 % moških ([28]); ker Mednarodna organizacija dela opozarja, da bo gospodarska kriza nesorazmerno prizadela nekatere skupine, vključno s tistimi, ki vstopajo na trg dela, s čimer se bo povečala neenakost, ter da imajo ženske slabši dostop do socialnega varstva in bodo nosile nesorazmerno breme; ker obstaja razlog za zaskrbljenost, da se bodo zaradi krize izgubila delovna mesta na področjih, kjer so pretežno zaposlene ženske; ker se bodo sektorji, v katerih prevladujejo moški, verjetno opomogli prej kot sektorji, v katerih je več žensk; ker bi bilo treba v načrt za okrevanje *Next Generation EU* v zadostni meri vključiti tiste sektorje, v katerih so ženske prekomerno zastopane; ker je v predlogu Komisije za načrt za okrevanje poudarjeno, da so naložbe v digitalni prehod ključne za prihodnjo blaginjo in odpornost Evrope; ker je indeks enakosti spolov za leto 2019 razkril stalne neenakosti med moškimi in ženskami v digitalnem sektorju in ker si je treba prizadevati, da se med digitalno preobrazbo trga dela zmanjšajo razlike med spoloma in segregacija na trgu dela;

I. ker so ženske bolj verjetno kot moški zaposlene za določen čas, s krajšim delovnim časom in s prekarno zaposlitvijo (26,5 % v primerjavi s 15,1 % moških ([29])), zaradi česar sta in dolgoročno bosta zaradi krize nanje znatno vplivala izguba delovnih mest in napotitev delavcev na čakanje;

J. ker raziskava Eurofounda kaže na veliko nevarnost, da bi kriza zaradi pandemije COVID-19 utegnila povzročiti izgubo desetletij napredka na področju enakosti spolov na trgu dela, zlasti če bodo dejavnosti v sektorjih, kjer je zaposlenih zelo veliko žensk, še bolj omejene ([30]); ker raziskava kaže, da je zmanjševanje razlik v zaposlenosti med spoloma stagniralo med letoma 2015 in 2018 v zadnjih nekaj letih stagniralo in da trdovratne razlike v zaposlovanju Evropo stanejo več kot 335 milijard EUR letno, kar je v letu 2019 znašalo 2,41 % BDP EU ([31]);

K. ker je vpliv krize očiten tudi na področju enakosti spolov, kar je dobro razvidno iz dela, ki ga med drugim opravljata Evropski inštitut za enakost spolov in Agencija OZN za ženske; ker pa je zaradi pomanjkanja primerljivih podatkov v državah članicah, razčlenjenih po spolu, težko izmeriti celotni učinek krize; ker je imela pandemija COVID-19 na evropski trg vpliv brez primere; ker je treba stanje natančno preučiti po sektorjih s podatki, razčlenjenimi po spolu in starosti, tako v času krize kot v obdobju okrevanja po njej; ker so vse gospodarske, zaposlitvene in družbene posledice pandemije še vedno neznane, vendar predhodne študije, tudi Eurofounda, kažejo na veliko izgubo delovnih mest v storitvenem in industrijskem sektorju, pa tudi v sektorjih z osebnim stikom, kot so maloprodaja, prostočasne in osebne storitve, v katerih so zaposlene predvsem ženske; ker so na drugi strani nekateri sektorji kljub krizi ohranili varnost zaposlitve, tudi javni in zdravstveni sektor ter sektor informacijske in komunikacijske tehnologije;

L. ker je kriza močno prizadela podjetnike v zagonskih podjetjih;

M. ker je pandemija COVID-19 izpostavila dolgotrajni problem zagotavljanja nege in oskrbe v mnogih državah članicah EU; ker je treba na oskrbo gledati celostno in kontinuirano, od otroškega varstva do popoldanskega varstva v šolah, od oskrbe invalidov do oskrbe starejših oseb;

([28]) EIGE, Indeks enakosti spolov za leto 2019.
([29]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/economic-hardship-and-gender
([30]) Eurofound, raziskava o pandemiji COVID-19, 2020.
([31]) Eurofound, Closing gender gaps in employment: defending progress and responding to COVID-19 challenges (Zmanjševanje razlik med spoloma pri zaposlovanju: zaščita napredka in odziv na izzive pandemije COVID-19), (2020).

N. ker se je zaradi zaprtja šol in centrov za oskrbo ter izgube delovnih mest povečala neenakomerna porazdelitev neplačanih gospodinjskih in negovalnih obveznosti na domu za ženske, ki morajo pogosto usklajevati delo na daljavo z varstvom otrok in oskrbo starejših, ker so ostale brez ustrezne pomoči; ker delo na daljavo ni nadomestilo za otroško varstvo; ker ženske običajno vsak teden porabijo 13 ur več kot moški za neplačano nego in gospodinjsko delo ([32]); ker je kriza zaradi pandemije COVID-19 priložnost za moške, da bolj prevzamejo obveznosti oskrbe, vendar je tudi razkrila, kako so še vedno neenakomerno porazdeljeni oskrba in gospodinjska opravila, kar bo najverjetneje še bolj prizadelo ženske in dekleta; ker je iskanje ravnovesja med delom na daljavo in družino še dodaten pritisk, zato se ženske soočajo z večjim čustvenim, duševnim in socialnim bremenom; ker bi to lahko privedlo do slabših dosežkov pri delu in vplivalo na njihov poklicni razvoj v primerjavi z moškimi;

O. ker nosijo nesorazmerno veliko breme zlasti starši samohranilci, med katerimi je 85 % žensk, kar pomeni, da je v EU 6,7 milijona gospodinjstev z materjo samohranilko ([33]), socialna izključenost ali revščina pa resno ogroža skoraj polovico teh gospodinjstev;

P. ker rezultati raziskave kažejo ([34]), da je imela pandemija COVID-19 hujše posledice za ženske z majhnimi otroki kot za moške, ki živijo v enakih gospodinjskih razmerah; ker se je skoraj tretjina (29 %) žensk z majhnimi otroki težko osredotočila na delo v primerjavi s 16 % moških v enakem položaju; ker se je dvakrat več žensk z otroki (29 %) po navadi po službi počutilo preveč utrujenih, da bi lahko še gospodinjile, v primerjavi s 16 % moških; ker je bilo aprila 2020 bolj verjetno, da se bodo ženske z otroki, starimi od 0 do 11 let, počutile pod pritiskom kot moški z enako starimi otroki (23 % v primerjavi z 19 %), osamljene (14 % v primerjavi s 6 %) ali v depresiji (14 % v primerjavi z 9 %);

Q. ker se v predlogu Komisije za načrt za oživitev gospodarstva poudarjajo naložbe v zeleni prehod; ker ženske različno občutijo posledice podnebnih sprememb, saj se iz različnih razlogov soočajo z večjimi tveganji in bremeni; ker je enakost spolov in vključenost žensk v postopke odločanja pogoj za trajnostni razvoj in učinkovito obvladovanje podnebnih izzivov; ker morajo vsi podnebni ukrepi vključevati vidik spola in presečni vidik;

R. ker so nekatere družbene skupine, kot so starši samohranilci, žrtve nasilja, ženske, ki pripadajo rasnim in etničnim manjšinam, starejše in mlajše invalidke, Romke, osebe LGBTQI+, prostitutke, begunci in migranti, posebej izpostavljene virusu ali njegovim zdravstvenim in socialno-ekonomskim posledicam, glede na sprejete ukrepe ter obstoječe infrastrukturne in storitvene pomanjkljivosti;

S. ker se brezdomke tudi med pandemijo COVID-19 spopadajo s posebnimi izzivi, saj so zaradi začasne in priložnostne nastanitve še posebej izpostavljene širjenju bolezni in nasilju na podlagi spola, poleg tega pa nimajo dostopa do higienskih zmogljivosti in zdravstvenih ustanov;

T. ker je covid-19 globalna pandemija, ki zadeva vse države po svetu; ker bo pandemija imela uničujoče posledice za prebivalstvo, zlasti ženske in dekleta, v državah s premalo financiranimi zdravstvenimi sistemi, in za prebivalstvo v državah, ki so jih prizadeli konflikti; ker bo v letu 2021 zaradi pandemije več kot 47 milijonov žensk in deklet na svetu pod pragom revščine ([35]);

U. ker se glede na nedavne podatke UNFPA ocenjuje, da bo zamuda pri programih ozaveščanja skupnosti ali njihova prekinitev in pri izobraževanju o škodljivih praksah v naslednjem desetletju povzročila 2 milijona več primerov pohabljanja ženskih spolovil in 13 milijonov več porok otrok v primerjavi s predpandemičnimi ocenami;

([32]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework

([33]) https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/how-will-covid-19-crisis-affect-existing-gender-divides-europe

([34]) Eurofound, raziskava o pandemiji COVID-19, 2020.

([35]) Agencija OZN za ženske, „From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19“ (Enakost spolov v luči pandemije COVID-19).

V. ker mora zagotavljanje storitev temeljiti na potrebah, določenih na podlagi podatkov, proračunska sredstva pa se dodelijo na podlagi teh ugotovitev; ker morajo proračuni in dodelitve sredstev upoštevati različne potrebe in okoliščine pri moških in ženskah;

W. ker ženske zaradi obstoječega steklenega stropa niso enako kot moški vključene v postopek odločanja v fazi okrevanja; ker morajo imeti ženske in njihove predstavniške organizacije civilne družbe dejavno in osrednjo vlogo v postopkih odločanja, da se zagotovi, da se njihovi pogledi in potrebe upoštevajo pri odločanju, oblikovanju, izvajanju in spremljanju faze okrevanja in s tem povezanih ukrepov na lokalni, regionalni in nacionalni ravni ter na ravni EU;

X. ker je treba vprašanje o pravicah žensk in spodbujanju enakosti spolov obravnavati na najvišji ravni, zlasti z namenom, da bi se izvajala strategija EU za enakost spolov; ker ima Evropski parlament odbor, ki se ukvarja s pravicami žensk in enakostjo spolov, Komisija pa komisarja, ki je izključno pristojen za enakost, a ni posebne sestave Sveta za enakost spolov, ministri in državni sekretarji, pristojni za enakost spolov, pa nimajo posebnega foruma za razpravo in odločanje;

Y. ker bodo tukaj opredeljeni bistveni ukrepi povečali odpornost in pripravljenost na prihodnje krize;

Splošne ugotovitve

1. poudarja, da se je treba na vse vidike pandemije COVID-19 odzvati s pristopom, pri katerem se upošteva različnost spolov, in da morata ta odziv in temu namenjen proračun vključevati vidik spola, da se med pandemijo in po njej ohranijo in zaščitijo pravice žensk in poveča enakost spolov;

2. poudarja, da je treba prihodnje politike razvijati in izvajati na podlagi pridobljenih izkušenj iz preteklosti, da ne bomo ponavljali napak, in da je treba za vse faze prihodnjih kriz pripraviti odzive, pri katerih se bo upoštevala različnost spolov, da se preprečijo negativne posledice za pravice žensk; poziva Komisijo, naj pomaga vzpostaviti stalno mrežo za izmenjavo zgledov dobre prakse med državami članicami o obravnavi s spolom povezanih vidikov COVID-19; poziva Svet, naj ustanovi namensko sestavo za enakost spolov in uradno delovno skupino, da bo lahko sprejemal konkretne skupne ukrepe za reševanje izzivov na področju pravic žensk in enakosti spolov ter bo zagotovil, da se bo o teh vprašanjih razpravljalo na najvišji politični ravni;

3. poudarja, da bi morale Komisija in države članice praviloma opraviti oceno učinka na enakost spolov, tudi za ukrepe, ki so del načrta za okrevanje; je prepričan, da bo s stališčem Parlamenta v instrument za okrevanje vključil in okrepil enakost spolov;

4. poziva Komisijo, naj preuči razširjenost virusa med najbolj izpostavljenimi delavci, zlasti ženskami in pripadniki etničnih manjšin, saj so nesorazmerno bolj zastopani med temi delavci; poziva Komisijo in države članice, naj se na to odzovejo z ustreznimi ukrepi in povečajo varnost teh delavcev pri delu, ter poziva države članice, naj izboljšajo njihove delovne pogoje, tudi z okvirno direktivo ([36]), Direktivo 92/85/EGS in strateškim okvirom EU za varnost in zdravje pri delu za obdobje po letu 2020;

5. poziva države članice, Komisijo, Eurostat in Evropski inštitut za enakost spolov, naj redno zbirajo podatke o COVID-19, razčlenjene med drugim po spolu, starosti in presečni diskriminaciji, ter podatke o socialno-ekonomskih posledicah virusa; poudarja, da morajo ukrepi za okrevanje temeljiti na podatkih, razčlenjenih po spolu, da se zagotovijo celoviti odzivi, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti področjem, na katerih imamo le malo podatkov ali katerih podatki so neprimerljivi, kot so nasilje nad ženskami in storitve oskrbe; poudarja, da je treba te podatke sistematično zbirati in objavljati; poudarja, da morajo Komisija in države članice podpirati izboljšanje zmogljivosti nacionalnih statističnih organov in ustreznih drugih akterjev na tem področju;

([36]) Direktiva Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu (UL L 183, 29.6.1989, str. 1).

6. poudarja, da morajo biti ženske in moški, tudi iz najranljivejših skupin, enako zastopani pri vodenju in odločanju o uvedbi ali odpravi ukrepov v kriznih razmerah, pa tudi v vseh fazah oblikovanja, sprejemanja in izvajanja načrtov za okrevanje, da se bodo njihove posebne potrebe in položaj v celoti in ustrezno upoštevali ter da bodo načrtovani učinkoviti in ciljno usmerjeni ukrepi zagotavljali, da se bo potrebni podporni sveženj odzival na njihove potrebe; poziva države članice, naj ustanovijo namenske projektne skupine, v katerih bodo sodelovali ustrezni deležniki in predstavniki ženskih organizacij civilne družbe, da se zagotovi vključevanje vidika spola; poziva nacionalne parlamente držav članic, naj ustanovijo odbore za obravnavanje posledic krize zaradi COVID-19 za ženske in dekleta, da bi zagotovili namenski prostor za razpravo in spremljanje te krize in njenih posledic za enakost spolov; pozdravlja, da se namerava Komisija zavzeti za sprejetje predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med neizvršnimi direktorji družb, ki kotirajo na borzi, in s tem povezanih ukrepih ([37]) (direktiva o ženskah v upravnih odborih), ter poziva Svet, naj konča blokado v pogajanjih in jo sprejme; poudarja tudi, da mora več žensk sodelovati pri mehanizmu Unije na področju civilne zaščite in drugih mehanizmih za krizno odzivanje na ravni EU in nacionalni ravni; se poleg tega zavezuje, da bo zagotovil uravnoteženo zastopanost spolov v razpravah na predstavitvah in delavnicah ter da bo z raznolikostjo popestril razprave o ukrepih za okrevanje;

7. poziva Komisijo in države članice, naj pozorno spremljajo dezinformacije, negativne javne razprave, nezadostno prednostno razvrščanje, omejen ali zavrnjen dostop do ustreznih storitev in nazadujoče pobude, povezane s pravicami žensk in oseb LGBTQI+ in enakostjo spolov, ter se nanje odločno odzovejo; poziva Komisijo, naj spremlja krčenje prostora za delovanje organizacij civilne družbe in demonstracije, povezane z omenjenimi temami, zaradi ukrepov omejitve gibanja, saj gre za vprašanja demokracije in temeljnih pravic v času pandemije COVID-19 in po njej; je seznanjen, da sprejmejo ustrezni ukrepi, se kadar se ugotovi, da kršitve načel pravne države v državi članici dovolj neposredno vplivajo ali pomenijo dovolj neposredno resno tveganje za vpliv na dobro finančno poslovodenje proračuna EU ali zaščito finančnih interesov Unije; poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo omejevalni izredni ukrepi namenjeni zgolj boju proti pandemiji, časovno omejeni in skladni s temeljnimi pravicami;

Zdravstveni vidiki COVID-19 in njegove posledice glede na spol

8. je zaskrbljen, ker je med moškimi visoka stopnje umrljivosti zaradi COVID-19; je seznanjen z začetno višjo stopnjo umrljivosti moških ter poziva Svetovno zdravstveno organizacijo in ustrezne agencije EU, naj preučijo različne zdravstvene posledice za moške in ženske; poziva Komisijo, naj še naprej spremlja razmere, da bi razumeli dolgoročne učinke virusa na zdravje žensk in moških; poudarja, da morajo klinične raziskave virusa vključevati uravnoteženo zastopanost spolov, da se oceni, kako lahko virus in morebitno cepivo ali zdravljenje različno vplivajo na ženske in moške;

9. poziva države članice, naj zagotovijo dostop do bistvenih vidikov kakovostnega zdravstvenega in psihološkega zdravstvenega varstva za ženske in moške, ki niso povezani s COVID-19, kot so presejalni pregledi za odkrivanje raka, zdravljenje raka, zdravstvena oskrba mater in novorojenčkov ter nujna oskrba za osebe, ki so doživele srčni napad in možgansko kap; poziva države članice, naj delujejo v skladu s smernicami Svetovne zdravstvene organizacije za ta področja;

10. obžaluje, da so v nekaterih državah članicah med krizo zanemarili, omejili ali celo preprečili dostop do storitev na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic; poudarja, da morajo države članice zagotoviti kakovosten in cenovno sprejemljiv nediskriminacijski dostop do storitev, informacij in blaga na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic med krizo in po njej ter v podobnih izrednih razmerah in priznavati, da so te storitve bistvene, življenjsko pomembne in pogosto časovno pogojene ter bi jih bilo treba zagotavljati v skladu s smernicami Svetovne zdravstvene organizacije in pristopom, ki je osredotočen na pacienta in temelji na človekovih pravicah; odločno zavrača vse poskuse nazadovanja na področju spolnega in reproduktivnega zdravja ter pravic in na področju pravic LGBTQI+ ter poudarja, da nasprotniki spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ne bi smeli zlorabljati te krize za omejevanje pravic žensk, kot je pravica do varnega splava; poziva Komisijo, naj olajša izmenjavo zgledov dobre prakse med državami članicami, pri čemer naj vključi tudi organizacije civilne družbe, ki imajo pogosto strokovno znanje na teh področjih, kar zadeva nove metode za zagotavljanje oskrbe, povezane s spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami, ter načine za odpravo vrzeli pri

([37]) COM(2012)0614.

zagotavljanju storitev; poudarja, kako pomembna je komunikacija s ponudniki storitev, da se pojasni, da so te storitve še vedno bistvene in bi jih bilo treba dosledno zagotavljati; poudarja, da je treba zagotavljati vse porodniške storitve, za kar je treba zagotoviti tudi dovolj človeških in finančnih virov;

11. poziva države članice, naj vlagajo v trdne in odporne zdravstvene sisteme ter naj pohvalijo in podprejo kritične delavce, kot so zdravstveni in socialni delavci, in jim zagotovijo varne delovne razmere in ustrezno opremo, uvedejo pogoje za pravično plačilo, jim omogočijo strokovni razvoj, tudi prek visokošolskega izobraževanja, ter jim zagotovijo dostop do storitev, kot so storitve otroškega varstva in storitve na področju duševnega zdravja;

12. poziva Komisijo, naj v svojih političnih ukrepih na področju zdravja, kot so program EU za zdravje, načrt EU za boj proti raku in zdravstvena strategija EU, upošteva izredne razmere, kot je pandemija COVID-19, vključno z njihovim vplivom na zdravstvena vprašanja, ki so vezana na spol, kot je spolno in reproduktivno zdravje ter pravice; poziva Komisijo in države članice, naj pri izvajanju programa EU za zdravje obravnavajo zdravstvene vidike strategije za enakost spolov za obdobje 2020–2025, kot je spolno in reproduktivno zdravje in pravice, saj so sestavni del zdravja ter bistveni vidik dobrobiti in spodbujanja enakosti spolov; poziva, naj se povečajo naložbe v storitve, ki so bistvene za enakost spolov, ter naj se v izvajanje programa EU za zdravje vključijo zdravstveni strokovnjaki za enakost spolov in se upošteva uravnotežena zastopanost spolov;

13. želi spomniti, da je dostop do zdravstvenega varstva človekova pravica in zahteva ustrezno financiranje; opozarja države članice, naj pri povečanju zmogljivosti zdravstvenega sistema in kritične infrastrukture zaradi COVID-19, zlasti kar zadeva izdatke za zdravstvo, odkrivanje bolezni in odzivanje nanje, pripravljenost na izredne razmere, raziskave in razvoj ter zdravstveno osebje, upoštevajo edinstvene potrebe žensk in moških;

14. poziva države članice, naj spodbudijo pobude za podporo duševnemu zdravju med to krizo in po njej glede na stres, zaskrbljenost, depresijo in osamljenost zaradi ustavitve javnega življenja ter ekonomska vprašanja in nasilje na podlagi spola ali drugih dejavnikov, povezanih s krizo, pri čemer naj upoštevajo različen učinek na ženske in moške, poziva pa jih tudi naj vlagajo finančna sredstva v to, da bodo po potrebi na voljo ustrezne storitve; poziva Komisijo, naj organizira vseunijsko kampanjo o duševnem zdravju;

Nasilje na podlagi spola med pandemijo COVID-19

15. poziva države članice, naj pri odzivanju na pandemijo COVID-19 obravnavajo nasilje na podlagi spola, s katerim se srečujejo ženske in dekleta, vključno s transspolnimi ženskami, pa tudi interseksualne in nebinarne osebe in osebe drugačnega spola; poziva države članice, naj še naprej analizirajo podatke in trende v zvezi s pogostostjo vseh oblik nasilja na podlagi spola in nasilja v družini in prijavami teh oblik nasilja, pa tudi o posledicah za otroke, medtem ko veljajo ukrepi o omejitvi gibanja in v obdobju takoj po tem; priznava, da javni ukrepi niso zadostovali pri reševanju problema nasilja nad ženskami in dekleti ter niso ustrezno upoštevali potrebe po preprečevanju nasilja nad ženskami v načrtih za ukrepanje v izrednih razmerah in v morebitnih prihodnjih izrednih razmerah, saj ni bilo dovolj poudarka na uvedbi izjem pri pravilih o omejitvi gibanja, vzpostavljanju telefonskih linij za pomoč in orodij in signalov za izmenjavo informacij, zagotavljanju stalnega dostopa do zdravstvenih storitev ter ohranjanju varnega dostopa do zakonitih klinik in zatočišč ali alternativnih nastanitev z zadostnimi zmogljivostmi, ter na policiji in pravosodnih službah ter nujnih sodiščih, ki bi izdajala odredbe o prepovedi približevanja ali zaščiti in jih obravnavala kot nujne; poziva države članice, naj vzpostavijo varne in prožne sisteme za opozarjanje v izrednih razmerah, zagotovijo nove storitve pomoči po telefonu, elektronski pošti in prek besedilnih sporočil za neposredno policijsko obveščanje in spletne storitve, kot so telefonske številke za pomoč, prikrite aplikacije, digitalne platforme in lekarniške mreže, ter nujna finančna sredstva za podporo službam, nevladnim organizacijam in organizacijam civilne družbe; poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo podporne službe usklajeno postopale pri prepoznavanju ogroženih žensk, da da bodo vsi ti ukrepi na voljo in dostopni vsem ženskam in dekletom v njihovi jurisdikciji, tudi invalidkam, ne glede na njihov priseljenski status, ter naj zdravstvenim delavcem, pa tudi policistom na terenu in članom sodstva, zagotovijo usposabljanje za upoštevanje različnosti spolov; poziva države članice, naj si izmenjujejo nacionalne novosti in zglede dobre prakse pri obravnavanju nasilja na podlagi spola, da se bodo bolje opredelile in promovirale učinkovite prakse, in poziva Komisijo, naj te prakse spodbuja;

16. poziva države članice, naj v tej pandemiji zagotovijo usklajen pristop med vladami in javnimi službami, podpornimi ustanovami in zasebnim sektorjem ter naj posodobijo protokole za žrtve nasilja na podlagi spola, da bi jim pomagali poiskati pomoč, prijaviti kazniva dejanja in dostopati do zdravstvenih storitev, pa tudi da bi spodbudili priče k prijavi teh kaznivih dejanj; poziva Komisijo, naj pripravi protokol Evropske unije o nasilju nad ženskami v času krize in izrednih razmer, da se to nasilje prepreči in da se v času izrednih razmer, kot je pandemija COVID-19, pomaga žrtvam nasilja na podlagi spola; poudarja, da bi moral ta protokol vključevati osnovne zaščitne storitve za žrtve; pozdravlja predlog nemškega predsedstva o uvedbi vseunijske telefonske linije za pomoč žrtvam nasilja v družini in nasilja na podlagi spola v vseh jezikih EU ter poziva Svet, naj ga podpre;

17. poziva Komisijo, naj spodbuja kampanje za ozaveščanje, obveščanje in zagovorništvo, ki obravnavajo nasilje v družini in vse oblike nasilje na podlagi spola, kot so fizično nasilje, spolno nadlegovanje, spletno nasilje in spolno izkoriščanje, zlasti v zvezi z novimi preventivnimi ukrepi in prožnimi sistemi opozarjanja v izrednih razmerah, da bi ob usklajevanju in sodelovanju s priznanimi specializiranimi ženskimi organizacijami spodbudili prijavo tega nasilja; poziva Komisijo, naj sodeluje s tehnološkimi platformami na področju uporabe akta o digitalnih storitvah in obravnava nezakonite spletne dejavnosti, vključno z vsemi oblikami spletnega nasilja nad ženskami in dekleti, saj se internet od začetka pandemije v veliki meri uporablja za delo, izobraževanje in zabavo, kar se bo še nadaljevalo;

18. poudarja, da je posebna poročevalka OZN za nasilje nad ženskami opozorila, da je pandemija COVID-19 pokazala, da se osrednje konvencije za zaščito in preprečevanje nasilja na podlagi spola ne izvajajo pravilno; poziva Svet, naj takoj zaključi postopek ratifikacije Istanbulske konvencije s strani EU na podlagi širokega pristopa brez omejitev ter se zavzame, da jo bodo ratificirale tudi vse države članice ter jo ustrezno uveljavile in izvrševale; poziva države članice, ki konvencije še niso ratificirale, naj to hitro storijo in naj namenijo dovolj finančnih in človeških virov za preprečevanje nasilja nad ženskami in nasilja na podlagi spola ter boj proti njima, pa tudi za zaščito žrtev tega nasilja, zlasti med krizo; poziva države članice, naj upoštevajo priporočila GREVIO ter izboljšajo svojo zakonodajo in jo uskladijo z določbami Istanbulske konvencije, zlasti kar zadeva skupne opredelitve dejanj nasilja na podlagi spola;

19. poziva Svet, naj nasilje nad ženskami doda na seznam kaznivih dejanj v EU, Komisijo pa poziva, naj predlaga direktivo za odpravo vseh oblik nasilja na podlagi spola, da se vzpostavi trden pravni okvir, uskladi izmenjava zgledov dobre prakse med državami članicami, spodbudi zbiranje točnih in primerljivih podatkov, ustrezno oceni obseg tega nasilja, preuči možnost priprave napovedi in ocenijo posledice COVID-19 za zagotavljanje ključnih storitev za žrtve; pozdravlja zavezo Komisije, da bo izvedla novo raziskavo EU o nasilju na podlagi spola, katere rezultati bodo predstavljeni leta 2023; poudarja, da je treba zbrati usklajene podatke o nasilju na podlagi spola, in poziva države članice, naj zbirajo relevantne podatke in jih na zahtevo zagotovijo, tudi Eurostatu;

20. ponovno izraža močno podporo programu za pravosodje in programu za državljane, enakost, pravice in vrednote; pozdravlja oblikovanje novega sklopa vrednot Unije v okviru programa za državljane, enakost, pravice in vrednote in poudarja, da bi se moral osredotočiti na zaščito, spodbujanje in ozaveščanje o pravicah z zagotavljanjem finančne podpore organizacijam civilne družbe, ki so dejavne na lokalni, regionalni in nadnacionalni ravni; opozarja na stališče Parlamenta o zagotavljanju ustreznega financiranja teh programov; pozdravlja dodatna sredstva za vodilne programe, kot so bila dogovorjena v končnih pogajanjih o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 med Parlamentom in Svetom, od katerih bo imel koristi program za državljane, enakost, pravice in vrednote; pozdravlja začasni dogovor o proračunu EU za leto 2021, v katerem je za program za državljane, enakost, pravice in vrednote dodeljenih dodatnih 6,6 milijona EUR; poudarja potrebo po ustreznem financiranju iz teh dodelitev za ukrepe, namenjene preprečevanju nasilja na podlagi spola in boju proti njemu v okviru posebnega cilja DAPHNE, in pozdravlja dogovorjeno namembnost sredstev za ta namen; poudarja, da mora biti EU bolj ambiciozna pri zagovarjanju naših vrednot in zagotoviti ustrezna finančna sredstva za te dejavnosti; poleg tega poziva, naj se čim prej začnejo izvajati jasni ukrepi glede na spol in se v skladu z dvojnim pristopom strategije za enakost spolov tudi v drugih programih in instrumentih v okviru Next Generation EU in večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 namenijo sredstva za obravnavanje posebnih potreb žensk po krizi, zlasti na področjih zaposlovanja, nasilja na podlagi spola ter spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic; poziva države članice in Komisijo, naj to upoštevajo pri predložitvi nacionalnih načrtov za odziv na COVID-19, pri čemer naj ustrezno upoštevajo obstoječe ukrepe in financiranje in naj ne pozabijo, da mora biti enakost spolov v središču gospodarskega okrevanja; poziva države članice in Komisijo, naj pri ukrepih za okrevanje in proračunu zanje upoštevajo vidik spola;

21. z zaskrbljenostjo opozarja na vpliv te krize na osebe LGBTQI+, zlasti na mlade, ki so morali omejiti socialne stike ali biti v karanteni v sovražnem družinskem okolju, pri čemer se je povečalo tveganje, da postanejo žrtve nasilja v družini ali nasilja, uperjenega proti osebam LGBTQI+; ugotavlja, da je med osebami LGBTQI+ stopnja brezposelnosti ali zaposlenosti na prekarnih delovnih mestih z omejenimi in nestabilnimi finančnimi viri višja od povprečja, zaradi česar ostajajo v sovražnem ali nasilnem okolju; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da se bodo pri vseh posebnih pobudah v zvezi s COVID-19, ki se nanašajo na nasilje v družini, nasilje na podlagi spola in spolno nasilje, upoštevali večje tveganje in posebni izzivi oseb LGBTQI+ ter da bodo službe za podporo žrtvam in posebne pobude med pandemijo COVID-19 proti nasilju v družini, izrecno nagovarjale osebe LGBTQI+, ki so žrtve nasilja v družini;

22. poziva države članice, naj zagotovijo učinkovito, cenovno dostopno in kakovostno zdravstveno in psihološko podporo za žrtve nasilja na podlagi spola, vključno s storitvami na področju spolnega in reproduktivnega zdravja, zlasti v času krize, ko naj bi bila ta podpora bistvenega pomena; poziva Komisijo, naj tesno sodeluje z državami članicami in zagotovi celovito izvajanje direktive o pravicah žrtev ([38]), pri čemer naj se po nedavnem poročilu o izvajanju te direktive ([39]) osredotoči na vidik spola, v novi strategiji za pravice žrtev pa naj poveča pravice žrtev nasilja na podlagi spola;

Pandemija COVID-19, gospodarstvo, okrevanje in vpliv na enakost spolov

23. poziva Komisijo, Parlament in Svet, naj upoštevajo, da kriza zaradi COVID-19 socialno-ekonomsko nesorazmerno bolj prizadene ženske, vključno z njihovimi dohodki in stopnjo zaposlenosti, in da bo povzročila še večje neenakosti med moškimi in ženskami ter diskriminacijo na trgu dela, poleg tega jih poziva, naj sodelujejo z državami članicami ter natančno preučijo in sprejmejo posebne določbe za socialno-ekonomske potrebe žensk in moških po krizi ter naj pri izvajanju programov v okviru proračuna EU za leto 2021, naslednjega večletnega finančnega okvira in instrumenta EU za okrevanje preučijo horizontalno in vertikalno segregacijo na trgu dela in zagotovijo, da bodo vsi programi in priprava njihovih proračunov, vključevali vidik spola, pa tudi predhodno in naknadno oceno učinka na enakost spolov, kot je določeno v strategiji Komisije za enakost spolov za obdobje 2020–2025; poziva k učinkovitemu izvajanju strategije in spremljanju; poziva države članice, naj v nacionalne načrte za okrevanje in odpornost, ki jih bodo pripravile v sodelovanju z nacionalnimi organi za enakost spolov, vključijo poglavje s ciljno usmerjenimi ukrepi za spodbujanje enakosti spolov;

24. poudarja, da bo treba po krizi ponovno preučiti naravo in kraj dela; poudarja, da delo od doma ne nadomešča otroškega varstva ali potrebe po zagotavljanju in dostopu do cenovno dostopnih kakovostnih storitev otroškega varstva, prav tako pa ne nadomešča prilagoditve delovnega mesta, povezane z invalidnostjo; poudarja, da lahko prožne ureditve dela, dogovorjene z delodajalcem, ženskam in moškim omogočijo, da delajo od doma ali iz lokalnega skupnega delovnega prostora in da bolje usklajujejo poklicno in zasebno življenje, kar lahko privede do dolgoročne rasti, ki bo vključujoča ne glede na spol; ugotavlja, da lahko ta pristop spodbudi podeželje in tamkajšnjo infrastrukturo; poziva Komisijo, naj zagotovi uresničitev barcelonskih ciljev; poziva države članice, naj nemudoma ratificirajo Konvencijo Mednarodne organizacije dela št. 190 o nasilju in nadlegovanju iz leta 2019 in jo začnejo izvajati skupaj s spremljajočim priporočilom (št. 206), ki zajema vse kraje, kjer lahko pride do nasilja in nadlegovanja, povezanega z delom, kot so javni in zasebni delovni prostori, pa tudi komunikacijo, povezano z delom;

25. poziva Komisijo, naj zbira razčlenjene in primerljive podatke o zagotavljanju različnih vrst oskrbe in varstva, vključno z otroškim varstvom ter oskrbo starejših in invalidov, pa tudi o spolu, starosti in zaposlitvenem statusu oskrbovalca, da se bodo ti podatki vključili v študijo, v kateri se bo preučevala vrzel v oskrbi, in bomo lahko pripravili strategijo EU za oskrbo, ki bo vsebovala celostni in vseživljenjski pristop k oskrbi ter bo upoštevala potrebe oskrbovalcev in oskrbovancev; ugotavlja, da mora strategija spoštovati pristojnosti držav članic, njen cilj pa naj bo izboljšati sodelovanje in usklajevanje na ravni EU z ustreznimi pobudami in naložbami, tudi v okviru programa InvestEU in mehanizma za okrevanje in odpornost, ter prejemki za neformalne in formalne oskrbovalce in oskrbovance; poudarja, da lahko

([38]) Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj (UL L 315, 14.11.2012, str. 57).

([39]) Poročilo Komisije z dne 11. maja 2020 ob upoštevanju Direktive 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj (COM(2020)0188).

sodelovanje in ukrepanje na ravni EU ter učinkovita uporabo sredstev EU prispevajo k razvoju kakovostnih, dostopnih in cenovno ugodnih storitev oskrbe;

26. poudarja, da so naložbe v oskrbo pomembne za zagotavljanje enakosti spolov in ekonomsko opolnomočenje žensk, oblikovanje odpornih družb in izboljšanje ureditve zaposlovanja, socialne varnosti in pokojnin v sektorjih, v katerih prevladujejo ženske, ter tudi pozitivno vplivajo na BDP, saj omogočajo več ženskam, da opravljajo plačano delo; poudarja, da je treba kot kaže zaradi pandemije COVID-19 in s tem povezanih ukrepov spremeniti modele zagotavljanja oskrbe; zato poziva Komisijo, naj pomaga pri izmenjavi zgledov dobre prakse, kar zadeva kakovostne, dostopne in cenovno sprejemljive storitve oskrbe ter različne modele teh storitev; pozivaj jo tudi, naj preuči položaj neformalnih oskrbovalcev in si izmenja zglede dobre prakse, kako bi lahko države članice zakonsko uredile njihovo delo; poziva države članice, naj obravnavajo potrebe oskrbovalcev ob upokojitvi; v zvezi s tem poziva k predlogu priporočila Sveta o socialni zaščiti in storitvah za oskrbovalce;

27. poziva države članice, naj moške na primer z ukrepi spodbujajo h koriščenju prožnih ureditev dela, saj te ureditve običajno izkoristi nesorazmerno več žensk; poziva države članice, naj direktivo o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja nemudoma prenesejo v svojo zakonodajo in jo začnejo izvajati, in poziva Komisijo, naj vsako leto pozorno in sistematično spremlja, kako države članice izvajajo to direktivo; poziva države članice, naj obravnavajo pomanjkljivosti pri usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja in presežejo standarde, določene v direktivi, saj je treba obravnavati razmere, ki so se pokazale ob ukrepih proti COVID-19, in njihove posledice, kar zadeva zdravstvene protokole v ustanovah, vključno s kakovostnimi ustanovami za otroško varstvo;

28. poziva države članice, naj za obdobje, ko še veljajo ukrepi za spoprijemanje s pandemijo COVID-19, uvedejo posebni dopust za oskrbovalce in zaposlene starše, ki ne bo prenosljiv in bo v celoti plačan;

29. priznava, da se starši samohranilci, od katerih je velika večina žensk (85 %), v času pandemije in v obdobju po njej zaradi številnih bremen, vključno s stalno oskrbo, vprašanji glede ureditve varstva in vzgoje ter morebitnimi ekonomskimi težavami in osamljenostjo, soočajo z izjemno težkimi razmerami; poziva Komisijo in države članice, naj upoštevajo in bolje preučijo njihov posebni položaj, vključno z dodatnimi obremenitvami v smislu dela, šolanja in oskrbe, dostopa do odvetnikov in izvajanja dogovorov o varstvu in vzgoji;

30. poudarja, kako pomembno je, da kot del rešitve za okrevanje po pandemiji povečamo udeležbo žensk v gospodarstvu in zagotovimo bolj vključujočo rast, saj lahko z enakimi možnostmi in večjo udeležbo žensk na trgu dela povečamo število delovnih mest, blaginjo in konkurenčnost v EU; poziva države članice, naj sledijo smernicam Komisije za politike zaposlovanja v EU in ustrezno upoštevajo svoje nacionalne modele trga dela; v zvezi s tem poziva države članice, naj ustrezno upoštevajo segregacijo na trgu dela, prekarno zaposlitev, razlike v plačah in pokojninah ter prilagodijo politike, da bodo izboljšale delovne pogoje in socialno zaščito;

31. poudarja, da mora biti enako plačilo za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske glavno vodilo Komisije, Parlamenta in vseh držav članic pri pripravi ukrepov za odzivanje na krizo zaradi COVID-19; poziva Komisijo, naj čim prej izpolni svojo zavezo predstavila zavezujoče ukrepe za preglednost plač, da bomo lahko učinkovito reševali problem razlik v plačah in pokojninah moških in žensk, saj naj bi se glede na gospodarske kazalnike zaradi pandemije te razlike še povečale; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj preuči zglede dobre prakse v državah članicah, pri čemer naj ustrezno upošteva edinstvene razmere za mala in srednja podjetja ter različne modele trga dela v EU; poziva jo tudi, naj revidira Direktivo 2006/54/ES;

32. poudarja izzive za sektor dela v gospodinjstvu in oskrbe na domu ter delavce v tem sektorju; poziva države članice, naj ratificirajo konvencijo Mednarodne organizacije dela št. 189 o delavcih v gospodinjstvu in zagotovijo, da bo ta sektor upravičen do ukrepov za ublažitev finančnih posledic krize, da bodo lahko delavci v tem sektorju ponovno začeli delati pod ustreznimi pogoji; poziva države članice, naj zagotovijo ureditev sektorja dela v gospodinjstvu;

33. pozdravlja naložbeno pobudo v odziv na koronavirus (CRII) in sveženj CRII Plus, pri katerih se sredstva kohezijske politike uporabljajo v podporo najbolj izpostavljenim sektorjem, ter poziva k ciljno usmerjenim ukrepom za obravnavo sektorjev, v katerih prevladujejo ženske; poudarja pomen instrumenta Komisije za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE), ki zagotavlja dohodkovno podporo za brezposelne ali delavce na čakanju; poudarja, da je treba oceniti učinek teh instrumentov na položaj žensk in moških na trgu dela EU ter ustrezno prilagoditi

prihodnje politike; poudarja, da je treba pri programih prekvalifikacije in izpopolnjevanja za ženske upoštevati spremembe na trgu dela, ki so posledica pandemije COVID-19;

34. poziva Komisijo, naj podpre podjetnike, zlasti podjetnice, ki si prizadevajo za razvoj in izpopolnjevanje znanj in spretnosti ali interesov, pridobljenih med pandemijo COVID-19, vključno s podjetniškimi priložnostmi za matere, starše samohranilce in druge, ki se manj pogosto ukvarjajo s podjetniško dejavnostjo, in naj spodbudi njihovo ekonomsko neodvisnost ter izboljša poznavanje in dostopnost posojil, lastniškega financiranja in mikrofinanciranja prek programov in skladov EU, tako da se bo kriza spremenila v priložnost za napredek s prilagajanjem in preoblikovanjem v okviru zelenega in digitalnega gospodarstva; poziva institucije EU in države članice, naj posebno pozornost namenijo podpori malim in srednjim podjetjem, zlasti tistim, ki jih vodijo ženske, ki se pogosto soočajo z edinstvenimi izzivi pri dostopu do potrebnega financiranja in bodo potrebovale podporo tudi v fazi okrevanja; poziva Komisijo, Evropski inštitut za enakost spolov in Eurostat, naj povečajo zbiranje podatkov o malih in srednjih podjetjih, ki jih vodijo ženske, samozaposlenih ženskah in zagonskih podjetjih, ki jih vodijo ženske, ter o posledicah pandemije COVID-19;

35. poziva Komisijo in države članice, naj povečajo udeležbo in prispevek žensk na področju umetne inteligence, naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike ter v digitalnih sektorjih, pa tudi v zelenem gospodarstvu; poziva k pristopu na več ravneh, da bi odpravili razlike med spoloma na vseh ravneh digitalnega izobraževanja in zaposlovanja ter premostili digitalni razkorak, ki se je razkril, ko so se delo in šolanje, pa tudi številne storitve in zmogljivosti, nenadoma premaknile na splet; poudarja, da bi z odpravo digitalnega razkoraka povečali enakost spolov na trga dela, pa tudi pri dostopu do tehnologij na osebnem področju; poziva Komisijo, naj v strategijo za enotni trg in digitalno agendo vključi načelo enakosti spolov, da bi učinkovito obravnavali nezadostno zastopanost žensk v rastočih sektorjih za prihodnje gospodarstvo EU; pozdravlja pregled stanja o ženskah na digitalnem področju, ki ga je pripravila Komisija in ki spremlja udeležbo žensk v digitalnem gospodarstvu, uporabo interneta, internetne uporabniške spretnosti, strokovna znanja in spretnosti ter zaposlovanje; poudarja, da bo ta pregled v veliko pomoč državam članicam in Komisiji, da bodo sprejele informirane odločitve in določile ustrezne cilje, zlasti če upoštevamo posledice COVID-19;

36. poudarja, kako pomembno je upoštevati posebni položaj žensk, ki se vračajo z materinskega dopusta, in zagotoviti, da lahko dostopajo do državne podpore brez diskriminacije;

37. opozarja na izzive za kmetijski sektor in preskrbo s hrano v EU ter na poseben položaj žensk na podeželju; poudarja, da je treba ohraniti obstoječi tematski podprogram za ženske na podeželju s strateškimi načrti skupne kmetijske politike, ki se financirajo iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja; poudarja, da so ti podprogrami namenjeni spodbujanju zaposlovanja žensk in ženskega podjetništva; v zvezi s tem poziva, naj se sredstva EU namenijo za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer na podeželju; poleg tega poziva k razmisleku o vlogi žensk na podeželju pri varovanju okolja in biotske raznovrstnosti v skladu z evropskim zelenim dogovorom; poziva države članice, naj si izmenjujejo zglede dobre prakse o poklicnem statusu zakoncev, ki svojemu partnerju pomagajo pri izvajanju dejavnosti v kmetijskem sektorju, in poziva Komisijo, naj pripravi smernice v zvezi s tem;

COVID-19 in presečnost

38. meni, da presečna in strukturna diskriminacija ustvarja dodatne ovire in izzive ter negativne socialno-ekonomske posledice za posebne skupine žensk in da je zato treba zagotoviti varnost, zaščito in socialno-ekonomsko blaginjo vseh ljudi ter obravnavati njihove posebne potrebe z ustreznim upoštevanjem presečnega pristopa h krizi in ukrepom po krizi;

39. poudarja, kako pomembno je, da ženske in dekleta sodelujejo pri oblikovanju dostopnih in ciljno usmerjenih informacij ter da se te informacije razširjajo v vseh okoljih, zlasti v času krize;

40. poudarja, da starejše ženske zaradi daljše pričakovane življenjske dobe in večje verjetnosti zdravstvenih težav pogosto predstavljajo večino oskrbovancev v ustanovah za dolgotrajno oskrbo ([40]), ki so v številnih državah postale žarišča virusnih okužb, med drugim zaradi pomanjkanja zadostnih virov in nezadostnega znanja, kako zagotoviti varnost in zaščito stanovalcev v teh ustanovah; poziva Komisijo, naj analizira različne okvire zagotavljanja formalne dolgotrajne

([40]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/gender-impacts-health

oskrbe in stopnjo njihove odpornosti med pandemijo COVID-19; poziva države članice, naj preučijo zagotavljanje oskrbe za starejše v domovih in ustanovah za oskrbo v skupnosti, tudi z zagotavljanjem 24-urne oskrbe na domu ali oskrbe, pri katerem oskrbovalec živi z oskrbovancem, ter naj zagotovijo dobrobit starejših žensk, vključno z dostopom do oskrbe in zdravstvenih storitev ter ekonomsko neodvisnostjo; poziva Svet, naj določi cilje za zagotavljanje dostopne, cenovno sprejemljive in kakovostne dolgotrajne oskrbe, ki bodo ustrezali barcelonskim ciljem;

41. obžaluje, da je pandemija hudo prizadela številne invalidke, vključno s tistimi, ki so odvisne od drugih za vsakodnevno oskrbo, in zlasti tistimi, ki živijo v ustanovah in drugih zaprtih okoljih ter potrebujejo precej pomoči, saj niso mogle dostopati do svojih običajnih podpornih mrež ali ohranjati fizične razdalje ter so imele težave pri dostopu do storitev in blaga; poziva države članice, naj zagotovijo, da se bodo te podporne mreže obravnavale kot bistvene storitve in se ustrezno prilagodile razmeram ter da se bodo pri načrtovanju prihodnjih ukrepov za krizne razmere upoštevale posebne potrebe invalidov, zlasti invalidnih žensk in deklet; poziva EU in države članice, naj vsem invalidnim ženskam in dekletom zagotovijo pravice, ki so določene v Konvenciji o pravicah invalidov, vključno s pravico do neodvisnega življenja ter dostopa do izobraževanja, dela in zaposlitve;

42. poziva države članice, naj zagotovijo podporo za migrantke in migrante z dostopom do nujnega zdravstvenega varstva med krizo; opozarja, da morajo begunski in sprejemni centri ustrezno upoštevati potrebe in tveganja žensk in deklic glede na znane izzive omejevanja socialnih stikov in vzdrževanja higiene ter njihovo izpostavljenost nasilju na podlagi spola ter zagotoviti ustrezna sredstva za odpravo teh tveganj;

43. poudarja, da so se brezdomke in ženske, ki se ukvarjajo s prostitucijo, zaradi pandemije COVID-19 in izrednih ukrepov znašle v edinstvenem položaju in so še bolj izpostavljene nasilju na podlagi spola, poleg tega nimajo dostopa do sanitarnih prostorov in zdravstvenih ustanov; poziva države članice, naj zagotovijo, da se bo osebam v prekarnem položaju, vključno z ženskami, ki jim grozi revščina ali ki živijo v revščini, brezdomkami ali ženskami, izpostavljenimi socialni izključenosti, ponudila ustrezna socialna in finančna podpora; pozdravlja Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim, ki zagotavlja dodatna sredstva za reševanje problema materialne prikrajšanosti in socialno pomoč; poudarja, da morajo imeti brezdomke in ženske brez dokumentov dostop do zdravstvenega varstva; je seznanjen, da so bile okoliščine teh družbenih skupin upoštevane v akcijskem načrtu Komisije za integracijo in vključevanje; poziva države članice, naj v svojih načrtih za odziv na pandemijo ustrezno upoštevajo brezdomke;

44. opozarja na dodatne potrebe manjšin, kot so ženske romskega porekla, ki se soočajo z zakoreninjeno diskriminacijo in stalnimi kršitvami pravic, saj nimajo dostopa do osnovne infrastrukture, storitev in informacij, zlasti med ukrepi omejitve gibanja;

45. opozarja, da so za osebe LGBTQI+ bistvenega pomena podporne storitve, vključno s podporo za duševno zdravje, skupinami za vzajemno podporo in podpornimi storitvami za žrtve nasilja na podlagi spola;

46. obžaluje primere ksenofobne in rasne diskriminacije, ki jih med krizo še več, in poziva Komisijo in države članice, naj zavzamejo pristop ničelne tolerance do rasističnih napadov in naj v odzivih, ki obravnavajo potrebe marginaliziranih skupin prebivalstva, vključno z rasnimi in etničnimi manjšinami, sprejmejo medsektorski pristop;

47. poziva države članice, naj odobrijo in izvajajo direktivo proti diskriminaciji ter zagotovijo izkoreninjenje večplastnih in presečnih oblik diskriminacije v vseh državah članicah EU;

48. poudarja, da morajo države članice otrokom zagotoviti neprekinjen dostop do izobraževanja, pri čemer je treba ustrezno pozornost nameniti skupinam iz marginaliziranih socialno-ekonomskih okolij, ranljivim otrokom in dekletom, ki živijo na pragu revščine ali v revščini ali pri katerih je večje tveganje zgodnje ali prisilne poroke; poudarja, da je treba zagotoviti, da bo učenje na daljavo v celoti dostopno vsem; poudarja, da morajo imeti vsi mladi med zaprtjem šol na voljo potrebna sredstva in podporo ter da jim je treba po koncu krize olajšati ponovni vstop v izobraževalni sistem;

Zunanje delovanje

49. poudarja, da je zaradi globalne narave pandemije COVID-19 potreben globalni odziv; opozarja, da so ženske in deklice v številnih delih sveta, zlasti v nestabilnih državah in državah, ki so jih prizadeli konflikti, zaradi pandemije COVID-19 v ranljivem položaju, na primer nimajo dostopa do zdravstvenega varstva, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami, so izpostavljene nasilju na podlagi spola, vključno s pohabljanjem ženskih

spolnih organov in otroškimi porokami, nimajo zaposlitve in dostopa do izobraževanja, živijo v skrajni revščini in trpijo lakoto; ugotavlja, da so ženske v številnih partnerskih državah zaposlene v feminiziranih sektorjih, kot sta konfekcijska industrija in proizvodnja hrane, ki so najbolj v krizi, kar vpliva na stopnjo revščine, v kateri živijo njihove družine in skupnosti, ter na ekonomsko neodvisnost ter zdravje in varnost žensk in deklet; poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo, da se bo podpora, ki jo dajejo partnerskim državam za spopadanje s krizo, dodelila tudi za podporo ženskam in dekletom; poziva k povečanju podpore za zagovornike pravic žensk in organizacije za pravice žensk ter njihove udeležbe na vseh ravneh odločanja; poudarja, da je treba po najboljših močeh zagotoviti, da bo prihodnje cepivo na voljo vsem;

50. pozdravlja sveženj Ekipa Evropa, ki ga je predlagala Komisija za podporo partnerskim državam v boju proti pandemiji COVID-19 in njenim posledicam, ter poudarja, da je treba ta sredstva dodeljevati ob upoštevanju vidika spolov in namenske porabe za enakost spolov; poudarja, da je pri izvajanju instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI) in instrumenta za predpristopno pomoč III potreben odziv na covid-19, pri katerem se bodo upoštevale razlike med spoloma, da bi upoštevali edinstvene okoliščine žensk in deklet ter spodbudili priložnosti po krizi; poziva k nadaljevanju in prednostnem obravnavanju izobraževanja v izrednih razmerah v tem obdobju; poziva EU in države članice, naj dajo prednost svetovni solidarnosti in ohranijo zadostno raven financiranja uradne razvojne pomoči ter celovito podprejo odzive na krizo v partnerskih državah; poziva EU, naj se pri humanitarnem in razvojnem odzivu na pandemijo COVID-19, mednarodnem razvoju in novem akcijskem načrtu za enakost spolov III osredotoči na izboljšanje dostopa do zdravstvenega varstva, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami; poudarja, da bi bilo treba v vse geografske in tematske programe instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje vključiti načelo enakosti spolov in priprave proračuna, ki upošteva vidik spola;

51. poziva Komisijo, naj oblikuje trgovinsko politiko EU, ki bo temeljila na vrednotah in zagotavljala visoko raven varstva delavskih in okoljskih pravic ter spoštovanje temeljnih svoboščin in človekovih pravic, vključno z enakostjo spolov; opozarja, da morajo vsi trgovinski in naložbeni sporazumi EU vključevati vidik spola ter ambiciozno in izvršljivo poglavje o trgovini in trajnostnem razvoju; ponavlja, da so lahko pogajanja o trgovinskih sporazumih pomembno orodje za spodbujanje enakosti spolov ter krepitev vloge žensk v tretjih državah; poziva k spodbujanju in podpiranju vključevanja posebnih poglavij o enakosti spolov v trgovinske in naložbene sporazume EU glede na njihovo dodano vrednost v obstoječih mednarodnih primerih;

52. poziva Komisijo, naj ženske in dekleta postavi v središče svojega globalnega odziva in jih v celoti vključi, prisluhne njihovim stališčem in jim omogoči, da prevzamejo dejavno vlogo v odzivu na pandemijo;

Spol in okrevanje

53. poziva Komisijo in države članice, naj celovito ocenijo učinke krize glede na spol in potrebe, ki so se v krizi pojavile, ter njene socialno-ekonomske posledice; poziva Komisijo in države članice, naj dodelijo dodatna in ciljno usmerjena proračunska sredstva za pomoč ženskam pri okrevanju po krizi, vključno z izvrševanjem svežnja za okrevanje gospodarstva, zlasti na področju zaposlovanja, nasilja in spolnega in reproduktivnega zdravja ter pravic, ter naj spremljajo porabo teh sredstev in pri vseh proračunskih, političnih in zakonodajnih predlogih upoštevajo vidik spola v skladu z zavezami iz strategije za enakost spolov; poziva Komisijo, naj v prihodnjih predlogih okrepi povezavo med politikami na področju podnebnih sprememb, digitalnih politikah in enakostjo spolov; poudarja, da so pripravljalni ukrepi najboljši način za povečanje odpornosti na vseh področjih v prihodnjih krizah;

54. poziva, naj se enakost spolov vključi med politične prednostne naloge, ki jih je treba obravnavati na prihodnji konferenci o prihodnosti Evrope, EU pa naj zagotovi uravnoteženo zastopanost spolov v svojih organih ter v svoje delo vključi organizacije za pravice žensk in ženske organizacije, da se bodo upoštevale potrebe žensk po pandemiji COVID-19;

55. poziva EU in države članice, naj ohranijo spodbudno okolje za organizacije civilne družbe, zlasti tako da jih politično podpirajo in jim zagotavljajo dovolj finančnih sredstev;

o

o o

56. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.